

Jákob na út?ku

Převod materiálu
Lenka Ridzořová
Pořadí v lekci
16

Téma

Pán Bůh je s Jákobem i na út?ku.

Cíle

- D?ti si zkusí, jaké to je být sám a mít strach. Přemýšlejí, co v takové situaci pomáhá.
 - D?ti uslyší, že Pán Bůh na Jákoba nezapomněl, ale jen čekal, až Jákob ztichne.
 - Starší školní d?ti hledají souvislost mezi vírou a jejími připomínkami.
-

16.1 Pro učitele

Biblický text: Genesis 28,10–15 (1–22)

16.1.1 Výkladové poznámky

Postavy

- *Jákob*: Je na út?ku před rozzlobeným bratrem Ezauem (viz předchozí úloha). Před odchodem si Izák Jákoba k sobě zavolal, ještě jednou mu požehnal a poslal ho k příbuznému Lábanovi (Rebeřin bratr), aby si našel ženu tam, ne z dcer kenaanských (verše 1–9). Jákob dostal požehnání, ale je na cestě ze země zaslíbené, jde „proti sm?ru požehnání“, ze země pryč (vrátí se sem zpátky až za mnoho let). Ve?er se chce uložit k spánku. Vybere si místo zvané Lúz, patrně u posvátného stromu. K hlavě si dá kámen, kámen ochranný. Zdá se mu sen. Z nebe visí žebřík nebo jakési schodiště, spojující nebe se zemí. Žebřík vede shora dol?, spouští ho Hospodin sm?rem k ?lov?ku, nestaví ho ?lov?k, aby vyšplhal k Bohu (tak m?la vzniknout Babylónská věž).
- *Hospodin a jeho poslové*: Po žebříku sestupují a vystupují poslové Boží. Hospodin, který se představuje jako „Bůh tvého otce Abrahama a Bůh Izákův“, je nad žebříkem. Zaslibuje Jákobovi požehnání a ochranu. Jákob dostane zemi (na které leží a kterou musí opustit) a potomstvo. Ráno Jákob kámen postaví, polije olejem a místo pojmenuje Bét-el neboli D?m Boží. Setkal se tady s Hospodinem. Cítí bázeň. S Pánem Bohem už asi moc nepožítal, musel jen utéct. Až když ve?er ulehl a usnul, přestal se snažit „všechno vy?ešit sám“, k němu Hospodin promluvil.

Místo

Jákob jde z Beer-šeby do Cháranu. Lúz je vzdáleno od Beer-šeby asi 100 km na sever. Cháran je o dalších asi 700 km dál. Odtud kdysi přišel do zaslíbené země Abraham, zde zůstal zbytek rodiny, odtud pak přišla taky Izákova manželka Rebeka.

16.1.2 Úskalí

- Hledat zvěst nebo Boží zjevení ve snu je těžké. Kdy je sen „jen sen“ a kdy za ním hledat nějakou zvěst nebo výzvu?
- Teolog Milan Balabán napsal o snech hezkou větu: „Někdy se probudíš a za oknem ti sedí hladový pták, a ty nevíš, zdali se ti jen nezdál, víš jen, že tvá ruka má být štědrá.“
- V biblických příbězích je to jasné a jednoduché, že „Pán Bůh mluví“. Sami to často tak jednoznačně a srozumitelně neslyšíme. Někdy si Boží vedení nebo to, že nás Bůh k němu volal nebo nám nějak pomohl, uvědomíme až při ohlédnutí zpět. (Biblické příběhy byly taky zapisovány až později, z pohledu zpátky.)

16.1.3 Odkazy

Linden, Nico ter: *Povídá se...* Heršpice: Eman, 1999.

Cesta Božího lidu. Praha: Kalich, 1991.

Další odkazy na starší přípravky a pracovní listy najdete pod příslušnou kapitolou (16.1.3) na adrese <http://goo.gl/sM9TB3>.

16.2 Pro děti

16.2.1 Předškolní děti

Připravíme pro děti stezku odvahy. Někam potmě, do sklepa, se zavázanýma očima, sám... (Něco vyberte nebo vymyslete.)

Cestovali jste někdy někde sami? Máte strach jít sami — do školy, na nákup... do sklepa, do pokoje potmě...?

Co vám pomohlo, když jste se báli?

Byli jste někdy dlouho bez rodičů nebo někoho blízkého? Jak vám bylo? Co člověku pomůže? (Dopis, fotky, telefon...)

Najděte si s dětmi obrázek M. Rady ve zpěvníku Buď tobě sláva u písni Někdo mě vede za ruku (nebo zpěvník HA, str. 25). Takhle je to nakreslené, že člověk doprovází Pán Bůh.

Nebo si najděte podobný obrázek ve stejném zpěvníku na začátku — ruka, která bdí nad spícím dítětem (zpěvník HA, str. 8).

Podobně to zjistil Jákob, když viděl ve snu anděly přicházející z nebe. Pomohlo mu to, přestal se bát.

16.2.2 Mladší školní děti

(Jako motivaci můžeme použít rozhovor o strachu z neznámého z kapitoly pro předškolní děti.)

Jákob a Ezau byli dvojčata. Jejich otec Izák už byl starý a neviděl. Požehnal mladšímu, který se převlékl za svého bratra... (to si asi vzpomínáte z minula).

Ezau se na Jáкова rozčílil a chtěl ho zabít. Jákob se dal na útěk. Otec mu poradil, aby odešel do míst, odkud kdysi přišel Abraham.

„Najdeš tam příbuzné. Je tam tvůj strýc Lában. Snad tam najdeš i manželku.“

Jákos odchází na dlouho. Možná napo?ád...

Jákos musel rychle zmizet z míst, která m?l tak rád, kde byli jeho rodi?e a bratr. Utíkal celý den, až ve?er únavou padl. Nemohl dál. Plakal. Myslel na to, jak moc ublížil tátovi a Ezauovi, že už nikdy neuvidí mámu. Že te? s ním ur?it? Pán B?h nebude chtít nic mít. Všechno uvnit? ho bolelo. Vzpomínal na to všechno, co v jediném okamžiku, jedinou hloupou touhou, ztratil. Bá! se.

„Co se mnou bude?“

Dal si za hlavu kámen a nakonec p?ece usnul.

Ale Pán B?h byl s Jákosem i na út?ku. Poslal k Jákosovi své posly. Kdo jsou poslové od Pána Boha? And?lé. K unavenému spícímu Jákosovi p?išli ve snu. Jako by m?li mezi nebem a zemí žeb?ík a po n?m p?icházeli dol? a zase odcházelí nahoru. A n?kde tam byl i sám Pán B?h a promluvil:

„Ješt? to bude bolet, potrvá dlouho, než se vrátíš dom?. Ale slibuji ti, že t? neopustím, že s tebou budu.“

Ráno se Jákos probudil. Už se tolik nebál a m?l sílu jít dál.

Podíval se na kámen, který m?l u hlavy, postavil ho a polil olejem. Ud?lal z n?j oltá?. Na míst?, kde k n?mu promluvil Hospodin.

Tohle místo se bude jmenovat Bét-el, to je D?m Boží.

Hra

Dv? družstva, nakreslit dva žeb?íky, na nich se bude posouvat nap?. kolí?ek s obrázkem and?la podle toho, kdo bude v?d?t správnou odpov?? na otázku.

První družstvo se posouvá shora dol?, druhé zdola nahoru (jak sestupovali a vystupovali and?lé). Otázky m?žeme upravit, doplnit... podle skupiny d?tí, jejich znalostí.

Doporu?ujeme st?ídání družstev — nejde o rychlost, ale skupina, která je na ?ad?, se snaží správn? odpov?d? t. Pokud neví, zeptáme se skupiny druhé.

Otázky:

- Kam Jákos jde?
- Pro? odchází?
- Jak se jmenuje Jákos?v bratr?
- Jak se jmenuje Jákos?v otec?
- Jak se jmenuje Jákosova matka?
- Jméno Jákosova d?de?ka?
- Jméno Jákosovy babi?ky?
- Co si Jákos dává na noc pod hlavu?
- Kdo byl starší: Jákos, nebo Ezau?
- Jaké m?l Ezau zam?stnání?
- Víte, jaké jídlo Jákos um?l uva?it?
- Kolik syn? m?l Abraham?
- Kdo to byl Lot?
- Co si Jákos oblékl, když šel k otci pro požehnání?
- Kde našli ženu pro Izáka?
- Jaká zví?ata p?ivedl k Rebece Abraham?v služebník?

16.2.3 Starší školní děti

Zdají se nám sny? Mluví k nám?

Pro? k Jákobovi Hospodin promluvil až ve spánku, ve snu? (Až když Jákob p?estal sp?chat, p?estal se všechno snažit za?ídit sám, je prostor pro Pána Boha.)

Jákob staví na míst?, kde se setkal s Hospodinem, kámen, který to má p?ipomínat. Máme taky n?jaké „památníky víry“?

(Ježíš ustanovil jako „památník víry“ ve?e?i Pán? — ?íkal „to ?i?te na mou památku“; je dobré mít i místa nebo v?ci, svátky nebo situace, které nám p?ipomínají Pána Boha a jeho skutky, pomoc a ochranu — ta místa nejsou svatá sama o sob?, ale mají funkci p?ipomínání, mohou vést k vd?ností a modlitb?.)

Vzpomenete si ještě na jiný biblický kamenný památník? (Když Izraelci p?ešli Jordán na cest? z Egypta, vynesli dvanáct kamen?, které m?ly pak událost nastálo p?ipomínat — Gilgál.)

16.2.4 P?esah

- Podle obrázku ve zp?vníku *Haleluja Amen* na stran? 8 — žehnající a ochra?ující ruka — vytvo?te koláž z obrázk? nebo fotografií dětí.
- Také je možné scénu požehnání nebo místo bezpečí vytvo?it z biblických postaví?ek nebo jiných figurek. Děti mohou taky pracovat jednotliv? nebo ve skupinách, vytvo?it obraz a dát druhým hádat, co p?edstavuje.
- Malování kamen?. Kámen nám bude p?ipomínat...

Pom?cky: Ke koláži je pot?eba dost materiálu — papíry (?tvrtky), lepidla, n?žky, ?asopisy apod. (A také dostatek ?asu, ale práce se vyplatí. O vzniklých obrázcích je pak dobré mluvit.) Postavi?ky nebo figurky k vytvo?ení scény; kameny, barvy.

16.3 Liturgie

16.3.1 Písn?

N?kdo m? vede za ruku (BTS 22); *Moc p?edivná* (EZ 697); *Už mi o?i tíží sen* (BTS 24); *Jákob* (HA 27); *Ohe ? plál* (Svítá 234); *B?h je záštita má* (Svítá 23); *Tvé požehnání* (EZ 489)

16.3.2 Biblický verš k zapamatování

Hospodin ?ekl Jákobovi: „Hle, já jsem s tebou. Budu t? st?ežit všude, kam p?jdeš, a zase t? p?ivedu do této zem?. Nikdy t? neopustím, ale u?iním, co jsem ti slíbil.“ (Gn 28,15)

16.3.3 Rituál

Ke společnému zp?vu nebo volání: *Dál p?ece nejdeme sami* (Svítá 39).

16.3.4 Okénko do bohoslužeb

Píse?: *N?kdo m? vede za ruku* — zpívat; p?íp. k ní vyrobit obrázky, vypráv?t p?i bohoslužbách p?íb?h o Jákobov? snu; nakreslit ruku a k ní se vztahující další ruce; nakreslit ruku žehnající a ochra?ující (inspirací je obrázek ve zp?vníku HA na str. 8) — obrázky ukázat p?i bohoslužbách, mluvit o p?íb?hu.

16.3.5 Modlitba

Pane Bože, ty jsi byl s Jákobem i na útěku, když on sám s tebou už moc nepočítal. Věříme, že o nás taky víš a chráníš nás. Prosíme tě za lidi, co mají strach. Prosíme tě za rodiny, kde se lidi nemají rádi, prosíme za lidi, kteří si ubližují, závidí, křivdí na sebe. Prosíme, abychom se chtěli a uměli usmívat. Amen.

Odkaz na pracovní list

[04 Jákob na útěku](#)

[14 Jákob na útěku](#)

[14 Jákob na útěku - st](#)

Cílová skupina

[Předškolní](#)

[Školní](#)

[Starší školní](#)

Katechetické cykly

[Dál práce nejdeme sami I \(Od stvoření k Josefovi + Od Mojžíše k Rút\)](#)

Biblický odkaz (kat)

[Genesis 28,10–15](#)

[Genesis 28,1–22](#)